Momsfråga

Svar har tidigare lämnats på en fråga om näringslivets lokalisering till Norrland kan motverkas av det förhållandet att transporttjänster är skattepliktiga i momshänseende. I svaret klargörs att så inte är fallet. Skatt- och redovisningsskyldig näringsidkare i varje led i produktions- och distributionskedjan har nämligen rätt till avdrag vid sin momsredovisning för ingående moms på bl. a. transporterna för verksamheten. När han säljer en vara till konsumenten ingår därför inte någon moms på transporterna i föregående led i försäljningspriset. Detta gäller självfallet oavsett var i landet varorna säljs. Momsen är därför konkurrensneutral i sådant hänseende. Från näringsidkarens synpunkt utgör då momsen på transporterna ingen kostnad och kan inte inverka på lokaliseringsfrågan.

Med utgångspunkt i det lämnade svaret återkommer frågeställaren och tar upp problemet om moms på transporterna ur en annan synvinkel, nämligen konsumentens. Efter den retoriska frågan vem som betalar momsen på transporterna framhåller frågeställaren, att priset på en vara även inkluderar täckning av transportkostnader. Eftersom en konsument har att betala moms på hela priset och i Norrland därmed på priset för de längre transporterna, träffas den norrländske konsumenten enligt frågeställarens mening hårdare av momsen än en konsument längre söderut i landet. Momsen borde därför vid försäljning till konsument tas ut endast på den del av priset som inte kan återföras på transportkostnaderna.

Till detta kan först sägas att det allmänt sett torde förhålla sig så att transportkostnaderna av såväl producenter som grossister kalkyleras in i varans försäljningspris oberoende av transportlängden inom landet. Ett paket tvättmedel kostar med andra ord lika mycket i hela landet om man endast har att ta hänsyn till transportkostnadsandelen av priset. Redan av denna anledning trode det saknas skäl att införa någon anordning av det slag frågeställaren tänkt sig.

Härtill kommer emellertid ett flertal andra invändningar.

Ett beskattningsvärde för beräkning av moms vid försäljning till konsument måste om frågeställarens tanke skulle kunna realiseras grundas på ett beräknat pris efter avdrag för inkalkylerade transportkostnader. Detta pris torde emellertid inte kunna bestämmas på ett någorlunda rättvisande och praktiskt användbart sätt.

Vidare måste — om transporterna över huvud taget skall falla under mervärdeskattesystemet — någon i produktions- och distributionskedjan överta konsumentens roll i det av frågeställaren tänkta systemet. Ett skattenetto måste ju till sist komma statskassan tillhanda. Närmast till hands ligger väl då att låta detaljisten träda i konsumentens ställe beträffande momsen på transporterna. Han skulle då inte få dra av sin ingående moms på transporter från grossist eller producent. Denna inte avdragsgilla moms som i så fall skulle utgöra en kostnad för honom, måste man räkna med att han skulle söka kompensera vid sin prissättning. Momsen på transporterna skulle därför också med den av frågeställaren tänkta lösningen få betalas av konsumenten. Självfallet spelar det ingen roll var i produktions- och distributionskedjan resonemanget sätts in. Även från skatteteknisk synpunkt synes sålunda hållbar grund saknas för frågeställarens uppfattning. B. S.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-05-21 21:48:10